

vidi žalostno katastrofo. Posebno poln gledalcev je bil most pri srbski bolnici. Na enkrat se zruši temeljno zidovje ter vse pade v vodo, most, kakor tudi gledalci. Kakih 30 do 40 ljudi je klicalo na pomoč v dereči vodi. Vse je hitelo na pomoč in mnogo se jih je srečno rešilo na suho. Koliko jih je našlo smrt, se še ne vé dobro. Jok je nastal strašansk. Matere so iskale svoje otroke, otroci svoje reditelje; nepozabljiv ostane ta prizor vsakemu, ki je videl to boritev za življenje. Do sedaj se je osem hiš podrlo. Kar ni voda odplavila, pokončala je še toča. Vsi vinogradi v okolici so uničeni.

Naši depisi.

Z Gorice 20. jun. — Dr. Jos. vitez Maurovich imenuje se tedaj novi goriški župan, ki je bil izvoljen preteklo soboto namesto odstopivšega dr. Deperisa. — Posel njegov bo težak, toda pri odločnem postopanju in ako se vse moči mestnega zbora združijo v vredbo gospodarskih razmer našega mesta, zaslužil si bo kmalu gorko zahvalo vsega meščanstva. — Zborovanje goriškega zbora do zdaj ni bilo pomenljivo, seje so redke in obravnavajo se izključljivo gospodarske zadeve. — Vreme je pri nas nestanovitno. — V nedeljo peljal se je skoz naše mesto vaš deželni predsednik g. A. Winkler, ki je šel k pogrebu svoji materi, ki je v soboto umrla v visoki starosti. Naj v miru počiva blaga mati preblagega vašega deželnega očeta!

Novomesto 15. rožnika. — Prežalostne razmere današnjega, zelo popačenega, s tujimi običaji uže čisto okuženega časa, opominjajo nas sè zapovedljivo silo, da bi odvrnili to kužno bolezen od ljudstva in ne prepustili vsaj našega značajnega kmeta in naše poštene Kranjice izneveriti se kmečkemu stanu in narodu slovenskemu. Za to mora skrbeti v prvi vrsti ljudska šola, katera ima sveto nalogo, v otročjih srcih vzbujevati uže in gojiti ljubezen do njih domovine, ob enem jih soznanovati pa s krasotami njih rojstnega kraja in s prednostimi, ki jih ima lepi, častiti kmečki stan pred vsemi družimi stanovi, z eno besedo, ona mora vzgojevati kmečke otroke za kmete v pravem in dobrem pomenu besede. Za to so v drugi vrsti poklicana pa tudi vsa društva, ki zastopajo kmetijski stan, in med temi najprvo kmetijska društva. Poklic teh društev ne obstoji samo v tem, da skrbijo za to, da se kmetijstvo v deželi razvije in pripelje do najvišje stopinje popolnosti; ona morajo smatrati za svoj smoter tudi to, da ohranijo našega kmeta njegovemu stanu in narodu, da mu varujejo njegove pravice, da ga izobražujejo njegovemu stanu primerno, ter ga pripeljejo do prave ljudske prosvete, zraven mu pa obvarujejo tudi njegove narodne šege, pri nas na Kranjskem na pr. posebno narodne noše. Zelo žalostno bi bilo za celo Kranjsko, ako bi na enkrat prišli po namodnih, tujih šegah ob svojo narodno nošo, katera se zlasti med kmečkimi fanti žalobog skoraj čisto opušča. S kom bi se pri izvanrednih svečanostih — kakor bode drugo leto meseca julija, pri kateri bode tudi presvitli naš cesar navzoč — lepše zastopal naš narod, kakor s tem, da bi poslale vse občine naše drage domovine svoje deputacije k tej slovesnosti v domači narodni noši. To omenili smo uže danes zarad tega, da se poprimejo z novega zopet naši fantje in možje narodne šege, predno se bode obhajala 600letnica, ko se je Kranjska naša združila s habsburškimi deželami, da bodo mnogobrojno zastopane vse občine pri tej slovesnosti sè svojimi poslanci v narodni obleki.

Kar se tiče ženskega spôla, pokazala so letos dekleta kmečkemu stanu prvo nedeljo po sv. Rešnjem telesu, da niso še čisto opustila svoje lepe narodne noše.

Ta dan bilo je namreč pri slovesnem sprevodu v Šmihelski fari lepo število kmečkih deklet s pečami na glavi in s svečami v rokah, kar je v resnici vredno očitne pohvale; s tem so pokazale celemu svetu, da so v istini verne in poštene Kranjice, ki se ne sramujejo svojega kmečkemu stanu in so ponosne na svojo domovino in njene lepe šege. Drugo leto naj pokaže pa cela naša domovina presvitlemu vladarju, da rodila mu je tudi Kranjska vrle junace in krasne devojke, ki hočejo mu braniti pravice cele mogočne Avstrije in drage naše domovine, zraven pa ohraniti si tudi svoje pravice pred tujim posilstvom. Bog pomози!

Anton Derganec,

kmetijske podružnice tajnik.

Bohinj 17. jun. — Pričakoval sem, da se bo kedo drugi, ki so mu razmere natančneje znane, oglasil kaj o našem prečastitem, 3. t. m. umrlem g. župniku Luki Porenti. Ker se to ni zgodilo, naj mi bo dovoljeno, o tem, dasiravno malo kasno spregovoriti.

Ranjki gosp. župnik L. Porenta opravljali so svojo duhovno službo v Srednji vasi okoli 34 let. Prva leta bili so duhovni pomočnik pri svojem stricu Antonu Porenti, a po njihovi smrti voljeni bili so za župnika. Tedaj ves čas njihovega delovanja bil je posvečen naši župniji. V teh letih storili so premnogo koristnega za naš kraj. Navedem naj le najiminitnejše stvari.

Za zadnjih let svojega strica, kateri so bili precej bolehní, morali so večinoma vse duhovske reči sami opravljati. Naredili so takrat tudi načrt za novi farovž, po katerem se je zidanje res izvršilo. Ko so to delo dognali, niso mirovali, temveč poprijeli so se dela v cerkvi, kjer je marsikaka stara in trohnela reč klicala nemudne pomoči.

Leta 1869. omislili so nove zvonove. V poznejih letih napravili so znotranjo cerkveno opravo čisto novo, kakor: altarje, božji grob, tlak po vsi cerkvi, obhajilno klop (za katera jako okusno izvršena dela gre vsa hvala gosp. Vurniku v Radoljici), klopi itd. Tudi orglje je popravil in oglasil prav dobro gosp. Zupan iz Kroke.

Imeli so vse pripravljeno, da bi se bila še druga malenkostna cerkvena oprava nova naredila, pa neizprosljiva smrt ustavi jih v njihovem delovanju v 59. l. njih starosti. To delo, ki je večinoma uže pri gosp. Vurniku naročeno, pričakuje zdaj izvršitve po njihovem nasledniku.

Toda ne samo za cerkev, tudi za šolo bili so ranjki gospod župnik neizrečeno vneti.

Imeli so namreč prej v Srednji vasi malo pa čedno šolsko poslopje, katero pa ni zadostovalo sedanjim zahtevam. Vendar za pogajanje, predno se je določil za novo šolo primerni prostor, preteklo je več let. Na zadnje se vendar g. župniku posreči po neumornem trudu, da se je za to izbral najlepši prostor v celi Srednji vasi. To novo šolsko poslopje, ki je tudi po osnovi ranjcega gospoda sezidano, dela temu prostoru, kakor celi zgornji dolini vso čast. Nad šolo in na vzhodni strani šole napravil se je iz sveta, po katerem so prej drva gonili in je bil poln kamenja, lep šolski vrt.

Tako imamo po neprenehljivem in trudapolnem delovanju ranjcega g. župnika Luka Porente prekrasno cerkev in prelepo ter prostorno dvorazredno šolsko poslopje, katerima se daleč na okrog para ne dobi.

Šolski vrt, katerega so pričeli ranjki gospod, pri njegovi izvršitvi pa preobilo sodelovali g. kaplan J. Polkjukar, dasiravno jih je prva osoba županije mnogo zavirala, je zdaj do malega dodelan ter bo Bohinjcem, ko se prične s poskušanjem žit in zelišč ter sè sadje-rejo, v veliko korist.

Nezmožni smo preblagemu ranj. gosp. L. Porenti povrniti vse, česar so storili za našo okolico. Le na

Vsemogočnega se obračamo s prošnjo, naj svojemu ne-utrudnemu delavcu v njegovem vinogradu stotero povrne, kar je storil v njegovo slavo na zemlji in v naš dušni ter telesni prid in blagor! A. V.

Iz Ljubljane — Politika zdaj miruje, državni zbor je pretrgan za nekaj časa, delegaciji tudi niste še sklicani. „Fakcijski“ poslanci hodijo po svetu ponavljat pred svojimi volilci svoje znane govore zoper vladu, drugega pa ni nič, toraj so se za politiko pričeli pasji dnevi. Deluje le nekaj deželnih zborov, kranjski pa še ni sklican. Da bi bil razpuščen, na to zdaj uže nihče več ne misli. Menda bo živel, dokler mu ura naravno ne preteče, in to bo še le drugo leto.

— (*Premiranje konj*) vršilo se bode letos meseca septembra, in sicer v Ribnici 4., v Šentjerneji 6., na Vrhniki 9. in v Kranji 12. septembra. Toliko danes, v prihodnji številki prinesemo vse precej obširno oznanilo.

— (*Raki v Krki*) so skoraj vsi poginili za kugo. Opozorujemo na to posebno „ribarsko društvo“, katero naj gleda na to, da se raki iz Francoskega vpeljejo in v Krki spusté.

— (*Služba adjunkta na vinorejski šoli na Slapu*) je razpisana z letno plačo 800 gold. in prostim stanovanjem. Prošnje vložé se naj do konca julija pri dežel- nem odboru. Službovanje prične se s 1. oktobrom.

— (*Gospod deželni predsednik Winkler*) odpeljal se je te dni na Goriško, kjer mu je umrla mati v visoki starosti.

— (*Jurčičevi zbrani spisi*) pridejo v desetih zvezkih v „Narodni tiskarni“ v prav lični obliki na svitlo. Prvi zvezek je uže izšel in obsega lepi roman: „Deseti brat“, ter velja s poštnino vred 1 gold.

— (*Slovenski list „Edinost“*) pričel bode od 1. julija naprej izhajati po dvakrat na teden.

— (*Umrl*) je okrajni glavar kamniški, g. Klančič in bil v Gradec prepeljan.

— (*„Brencelj“*), dve številki debel, bo prišel na dan te dni.

— (*Nemčurska olika.*) Iz Ptujja se nam piše: Znani nemčur dr. Michelitsch (po domače Mihelič) je 13. junija po polnoči v kavarni „Europa“ v družbi svojih ponočnih pajdašev natakarka Pogačnika, čevljarja Grabarja, usnjarja Janežiča, mirnega Slovenca sedlarja Mahalko s pestjo v obraz iz tega vzroka udaril, ker ni hotel pomagati peti pruske pesmi „Wacht am Rhein“.

— (*Tabor v Celji*) napraviti so hoteli Slovenci; vlada ga je pa prepovedala; nemčurji nameravajo pa napraviti ravno isti dan tako zvani „Parteitag“. Nadejamo se, da vlada ne bode enostranska in ga tudi ne bo dovolila.

(*Poslano.*) V št. 136. „Slov. Nar.“ omenja se o razpravah Matice Slovenske v velikem zboru dne 14. junija med drugim to-le:

„Robič razlaga, da je zmanjšanju Matičnega premoženja vzrok to, ker so bile prej v račun obligacije v nominalni, sedaj so pa ondi postavljene v borzni vrednosti“ itd.

Temu pa ni tako; ampak jaz sem na očitane gosp. prof. Šukljeja, da se z Matičnim premoženjem slabo gospodari, odgovarjal med drugim sledeče:

„Vzrok, da se je znesek Matičnega premoženja zmanjšal, je to, kar so se pri nakupu hiše banke „Slovenije“ leta 1879. obligacije, ki so v računu v nominalni vrednosti, prodale po borzni vrednosti, katera je pa dosti nižja, kar se je tudi v občenem zboru uže razpravljalo in pojasnilo. Tudi očitane, da so Matične knjige samo kacic 600 gold. vredne, ni resnično, kajti sama šolska knjiga „Pokorny živalstvo“, ki je pošla, in jo je Matica v 3000 iztisih na novo dala natisniti, je vredna nad 2000 gold. itd.“

To pojasnilo se mi zdi potrebno zato, da se ne širi krivo mišljenje po časnikih o kakem slabem gospodarstvu z Matičnim premoženjem.

Luka Robič,
odbornik Matice slovenske.

Novičar iz domačih tujih in dežel.

Z Dunaja. — Grof Taaffe vrnil se je na Dunaj ter zopet prevzel svoja opravila. Sicer bi bilo na Dunaji vse mirno, ako bi ne bil pretekle dni nemški kancler knez Bismark v nemškem državnem zboru naših levičarjev s Herbstom na čelu prav prav občutljivo po- božal, imenoval jih je „Herbstzeitlose“, ker ne vedó nikdar ob pravem času onega storiti, kar bi bilo nemštvu v Avstriji na korist, in svaril je svoje levičarje z našimi Herbstovci rekoč, da še nikdar ni nobena stranka tako sramotno in tako hitro razpadala, kakor levičarji avstrijskega državnega zbora. Tukajšnji levičarski listi se kar vijo od jeze in sramote, kolikor se o sramožljivosti pri njih še sme govoriti.

Iz Trsta. — Preteklo nedeljo volila je tržaška okoli- lica v mestni zbor. — Domača stranka zmagala je s 4 poslanci, eden je voljen lahon Cesare, eden pa tudi po lahonih priporočan omahljivec državni poslanec Burg- staller. Po vsem imela bo domača stranka zanesljivih domačinov 26, nasprotna irredentovska tudi toliko, dva pa bodeta po značajnosti svoji omahovala in omahovala, dokler ne omahne deželni namestnik sam — daleč v stran iz Trsta, v kar mu prav kmalu Bog pomozi!

Iz Egipta. — Umorov in napadov novih se ne na- znanja več, toda strah med tujci je velik, trdi se, da se jih je nad 32.000 uže izselilo; govori se o sestavi ministerstva, katero bo kolikor moč vsem po volji; zmeš- njavam konec bo pa s tem še težko.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Koncem tega meseca izteče naročba na „Novice“ za prvo polovico letošnjega leta, zato vljudno prosimo gg. naročnike in prijatelje naše, ki so naročnino le za ta čas odrajtali ali ki na novo želijo dobivati naš list, naj se oglašijo zato do konca tega meseca, da liste poredoma dobivajo v pričetku drugega polletja.

„Novice“ z „Oglasnikom“ vred stanejo:

za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., — v tiskarni prejemanje 2 gold.,

za četrt „ po „ 1 „ 30 kr., — v „ „ 1 „

Naročnina naj se po najcenejši poti poštarških nakaznic pošilja pod naslovom Blaznikove tiskarne v Ljubljani.

Administracija „Novic“.